

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kokonaiskuva yleishyödyllisten yhteisöjen valtionavustuksista

TUULA LYBECK
PARLAMENTAARINEN NEUVOTTELUKUNTA
4.6.2024

PowerBI-raportti

- Raporttiin on lisätty aikasarja valtionavustuksista vuodesta 2019 alkaen, vuosi 2024 täydentyy automaattisesti kirjanpitoon kirjattujen maksujen mukaisesti
- Koska ajantasaista raportointia on tarkoitus jatkaa myös tulevaisuudessa, on päädytty käyttämään datan pohjana liikekirjanpidon tileistä saatavat tiedot sellaisenaan, eli sisällöllisestä tarkastelusta on luovuttu
 - **Huom!** Myös ko. tileille mahdollisesti kirjatut muut kuin valtionavustusten maksut ovat mukana raportissa
- Raporttiin on lisätty samalla periaatteella myös kaikille muille saajaryhmille kirjatut maksut
 - **Huom!** Mukana esim. yliopisto- ja ammattikoulujen rahoitusta, jotka eivät ole harkinnanvaraisia valtionavustuksia
- Talousarvion ulkopuolisten rahastojen avustukset yleishyödyllisille yhteisöille eivät sisälly raporttiin
 - V. 2023 Palosuojelurahasto 8,3 milj €, Öljysuojarahasto 13 000 €

Jakovaramenettelyssä eduskunnan talousarvioon lisäämät avustuskohteet (ns. joululahjarahat)

- Vuoden 2023 talousarviossa eduskunta lisäsi eri pääluokkien momenteille vajaa 18 milj. € määrärahoja (oletettavasti) avustuksina toteutuviin käyttötarkoituksiin
- Nimettyjä saajia tai kohteita noin 60 kpl
- Kokonaisuudessaan vuoden 2023 jakovara on ollut 79 milj. €
- Eduskunta on joko täydentänyt päätösosan kirjausta avustuksien kohdentamisesta tietyille tahoille tai selvitysosassa nimennyt tahot, jotka on tärkeää huomioida avustusten jaossa

Esimerkkejä käytänteistä, joissa avustuksia kohdennettu nimetyille tahoille

Eri pääluokissa on momentteja, joilta avustuksia on maksettu budjetin päätös- tai selvitysosassa nimetyille saajalle tai nimetyn saajan tiettyyn tarkoitukseen.

Huom! Lista sisältää esimerkkejä havainnoista - tietoja voi puuttua

- 1) Päätösosassa nimetty taho (summa selvitysosassa):** Esim. Saamelaiskäräjät, Svenska Finlands folkting (laki), Paasikivi-Seura, Tammenlehvän perinneliitto, OKKA-Säätiö, UKK-Seura, Vapaa-ajattelijain liitto (EK-lisäyksenä), Ortodoksinen kirkko (laki), Suomen Merimieskirkko, evankelisluterilaisen kirkon rahoitus (laki), Pohjoiskalotin koulutussäätiö (EK-lisäyksenä), Heureka (ei euromäärää), viittomakielinen kirjasto, Bulevardin Teatteriyhdistys, Suomen elokuvasäätiö (laki), Suomen Kansallisooppera ja –baletti, Suomen Kansallisteatteri, Kansallisgalleria, Suomen Urheilumuseosäätiö (laki), 4H-toiminta (oma momentti), Helsingin yliopisto ja Turun yliopisto, Suomen Metsäkeskus (laki ja oma momentti), Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry/Finlands Yrkesfiskarföbund rf (EK-lisäyksenä), Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry (oma momentti), Pohjanmaan hyvinvointialue, Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö (EK-lisäyksenä), UKK-instituutti (oma momentti) Huom! Esimerkeissä ei pääsääntöisesti ole mukana erikseen nimettyjä ja rahoitettuja hankkeita
- 2) Päätösosassa nimetty kohderyhmät, selvitysosassa yksilöity taho ja summa:** Esim. mom 29.10.51/eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaiset tahot, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Marttaliitto ry ja Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen, Finlands svenska Marthaförbund rf, Sami Duodji ry, Kehittämiskeskus Opinkirjo ry, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry, Ympäristökasvatuksen seura ry, Kesälukioseura ry, Suomi-koulujen Tuki ry, Karjalan Liitto ry, Sofia-opiston kannatusyhdistys ry, Kriittiselle korkeakoulu ja Suomi-koulu, mom 29.80.50 Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, G Song Lab, Sodan ja rauhan keskus Muisti ry, Tuglas-seura ry, Meri-Lapin Teatteriyhdistys ry, Saimaan virkistysalueyhdistys ry, Pääkanta-Säätiö s.r., Koko Kunta rokkaa Suomussalmi –tapahtuma, Kulttuurikeskus Villa Karo, Rajaton taide ry (mukana myös EK-lisäykset), mom. 32.03.04/Alkoholitutkimussäätiö, Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, Suomen Syöpäyhdistys, Näkövammaisten keskusliitto, Hoitotyön tutkimussäätiö
- 3) Päätösosassa kuvattu käyttötarkoitus, selvitysosassa nimetty taho ja summa:** Esim. mom 26.01.50/Suomen Meripelastusseura, Ålands Sjöräddningssällskap, Poliisin todistajansuojeluohjelman mukainen sopeutumisavustus mom 30.40.50/Suomen Riistakeskus, Metsästysmuseum, mom 30.10.50/ProAgria, Suomen Hevostietokeskus, Puutarhaliitto, Maitoyrittäjät ry (EK-lisäyksenä), mom 35.01.65 /Luonto-Liitto, mm. Vuokralaiset ry ja Suomen Omakotiliitto, Bird Life ry, Suomen luonnonsuojeluliitto, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry, Suomen Metsästäjäliitto ry (EK-lisäyksenä), mom 35.10.21/Suomen Siiliyhdistys ry (EK-lisäyksenä)

Päällekkäiset ja monikanavaiset avustuskohteet

- Budjetin tasolla päällekkäisyyksien tunnistaminen on haastavaa. Tarkemmassa tarkastelussa (liikekirjanpidon tilit ja avustushaut) avustuksia kuitenkin havaitaan kohdentuvan samankaltaisten tavoitteiden edistämiseen joko yhdellä tai useammalla hallinnonalalla. Tästä seuraa, että esim. yleishyödylliset yhteisöt hakevat ja saavat valtionavustuksia useissa eri hauissa yhdeltä tai usealta valtionapuviranomaiselta tai hallinnonalalta.
 - Lisää hallinnollisen työn määrää sekä valtionapuviranomaisille ja hakijoille
- Liikekirjanpidon tason tarkastelussa havaintoina esim: ympäristönhoito, luonnonsuojelu, ympäristönsuojelu, ympäristökorvaukset, vesi- ja kalataloushankkeet, yksityistiet ja tiekunnat, rakennusperintö, kotoutuminen, palkkatuki, työllisyyspoliittiset avustukset, starttiraha, työllistämistuki, saamelaiset, rikosten uhrien tukipalvelut, rikosten ennaltaehkäisy, sovittelu, liikkumisen edistäminen **Huom! Lista sisältää esimerkkejä havainnoista**
- Haeavustuksia.fi-palveluun on toimitettu (27.5) veloitteen voimaantultua tiedot 702 eri hausta, parhaillaan on vireillä 184 eri hakua
- Tässä vaiheessa ei ole saatavissa yksityiskohtaisempaa arviota. Keväällä 2025 kertyneen tiedon perusteella on mahdollista analysoida kokonaisuutta tarkemmin.
 - Valtionapuviranomaisten olisi tarpeen punnita avattavien hakujen määrää

Siirtotalouden kulut käyttötalous, ulkomaat

- Tili sisältää kehitysavut sekä kansainvälisten järjestöjen rahoitus- ja maksusuudet. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut kuuluvat tilille 45410000 Jäsenmaksut ulkomaille.
- Yhteensä tilille kirjattu maksuja v. 2023 noin 788 milj €
- Maksuja tehty kaikilta hallinnonaloilta
 - Mukana esim. kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuja, hallitusten välisille järjestöille ja kansainvälisille kehitysrahoituslaitoksille maksettuja avustuksia
- Ko. tililtä voidaan arvioida kirjatun valtionavustuksia ulkomaille noin 35 milj€
 - UM (25 milj€) ja OKM ja Suomen Akatemia (10 milj€)
 - Avustuksen saajina mm. ulkomaisia kehitysyhteistyötoimijoita, ulkomailla toimivia tiede- ja kulttuuri-instituutteja
- Tässä vaiheessa talousarvion tai kirjanpidon raporteista ei ole saatavissa tarkempaa tietoa

Johtopäätöksiä

- Budjetoinnin ja kirjanpidon kirjausten käytänteet vaihtelevat eri hallinnonaloilla ja eri momenteilla
- Avustuksiin liittyvää päällekkäisyyttä, monikanavaisuutta ja pistemäisyyttä esiintyy
- Valtion talousarviosta, sen tilijaottelusta tai valtion liikekirjanpidosta on mahdollista saada suuntaa antava kokonaiskuva avustuksiin, mutta on datan laatu ei ole valtionavustusten kannalta täysin luotettavaa, koska aineistoon sisältyy menoeriä, jotka eivät ole avustuksia
 - Raportti mahdollistaa avustuskokonaisuuden kehittymisen systemaattisen seurannan
 - Yksityiskohtaisen tiedon saatavuus ja avustusten läpinäkyvyys paranee ja monipuolistuu edelleen, kun Haeavustuksia- ja Tutkiavustuksia-palvelujen tiedot kertyvät